

EINDVERSLAG van de commissie van rapporteurs voor het ontwerp van wet tot intrekking van de Landarbeiderswet.

Nadat het voorlopig verslag der commissie aan de Regering was medegedeeld, is van haar ontvangen de navolgende

MEMORIE VAN ANTWOORD

Ten aanzien van de door zeer vele leden ter sprake gebrachte betekenis van de aan agrarische werknemers verstrekte emolumenten moge eraan worden herinnerd dat de eerste ondergetekende reeds bij de mondelinge behandeling van het onderhavige wetsontwerp in de Tweede Kamer niet alleen gewezen heeft op de relativerende strekking van de woorden „tot op zekere hoogte”, maar tevens heeft erkend, dat „het een niet meer geldend argument is”. In dit licht kan dan ook bezwaarlijk meer een bepaald bedrag per arbeider en per week worden aangegeven.

De ondergetekenden kunnen hieraan thans nog toevoegen, dat in het loonadvies van de Hoofdafdeling Sociale Zaken van het Landbouwschap voor het mantelcontract voor de akker- en weidebouw en de veehouderij voor het jaar 1965/66 wordt voorgesteld, de tot dusver in deze contracten voorkomende, niet bindende voorziening inzake deelneming door de landarbeiders in een gepremieerde spaarregeling, om te zetten in een op de werkgever rustende verplichting om met zijn vaste arbeiders, die daartoe de wens te kennen geven, een spaarovereenkomst aan te gaan.

De vraag of het in de bedoeling van de Regering ligt tot een met de regeling in het z.g. Grüne Plan vergelijkbare subsidie-regeling te komen, zij het zonder verplichting om tien jaren in de landbouw te blijven werken, wordt ontkennend beantwoord.

Wat de in dit verband genoemde cijfers en de interpretatie daarvan aangaat, menen de ondergetekenden, in het midden latend of deze cijfers juist zijn, erop te moeten wijzen dat het, zoals reeds bij de behandeling van het wetsontwerp in de Tweede Kamer naar voren is gebracht, zeer de vraag is of een soortgelijke regeling in Nederland in staat zou zijn afvloeiing van de landarbeiders naar de industrie effectief tegen te gaan, nog geheel daargelaten of dit laatste onder de huidige omstandigheden in Nederland een doelstelling van het beleid zou moeten zijn.

Ten antwoord op een in dit verband door de hier aan het woord zijnde leden gestelde vraag betreffende het stimuleren van de bouw van woningen voor agrarische arbeiders binnen de woonkernen, kan worden medegedeeld, dat het Bestuur van de Stichting Ontwikkelings- en Saneringsfonds voor de Landbouw een daartoe strekkend verzoek van de drie landarbeidersbonden heeft ontvangen. Het bestuur zal hierover thans een standpunt moeten bepalen.

De Ruilverkavelingswet biedt geen basis om in directe zin iets te doen voor de verbetering van de huisvesting van landarbeiders. Wèl bestaat uiteraard de mogelijkheid om in die ruilverkavelingen, waar landarbeiderswoningen in het kader van het

raai verkavelingsplan moeten worden verplaatst bij de nieuwbouw financieringshulp te verlenen.

Naar aanleiding van de vraag of het mogelijk is aan landarbeiders die hun landarbeiderswoning in verband met onteigening of verkoop ten behoeve van stadsuitbreiding moeten verlaten een zekere tegemoetkoming toe te kennen, bijvoorbeeld in de vorm van een aflopende huurtoeslag, mogen de ondergetekenden als hun mening te kennen geven, dat er onder de huidige omstandigheden geen aanleiding meer is om een speciale regeling met betrekking tot de huisvesting van landarbeiders in het leven te roepen. Moeilijkheden op dit gebied zullen hun oplossing moeten vinden in het kader van het algemene huisvestingsbeleid.

In een aantal gevallen zullen de landarbeiders, die hun plaatsje moeten verlaten, nieuwe huisvesting kunnen vinden in de bestaande woningvoorraad. Waar dit niet mogelijk is lijkt het aangewezen hen onder te brengen in nieuwe woningwoningen, waarvan de huren door subsidiëring van overheidswege binnen het bereik van valide arbeiders worden gebracht. Voorzover de ontruimde woningen als een krot kunnen worden aangemerkt, kunnen ook de landarbeiders met gebruikmaking van de faciliteiten, die vele gemeenten in uitzicht stellen op grond van de zogenaamde Krotopruijmsregeling 1963, een bijdrage in enigerlei vorm ontvangen. Deze regeling komt hierop neer, dat voor ieder te ontruimen krot van rijkswege aan de desbetreffende gemeente een zogenaamde krotopruijmspremie kan worden toegekend, die in het gemeentelijke krotopruijmsfonds wordt gestort. De gemeente kan daaruit in daarvoor naar haar mening in aanmerking komende gevallen een tegemoetkoming aan de belanghebbende verstrekken, welke zo nodig in de vorm van een aflopende huurtoeslag kan worden gegeven. Naar de ondergetekenden bekend is passen o.m. de door de hier aan het woord zijnde leden genoemde gemeenten vorenbedoelde krotopruijmsregeling toe.

Voorzover er landarbeiders zijn, die ter vervanging van het door hen te verlaten plaatsje een nieuwe woning willen bouwen of kopen, kunnen zij op grond van het Besluit eigen-woningbezit behalve het normale subsidie voor een eigen woning nog een bijdrage ineens van het Rijk krijgen, die verdubbeld kan worden als de ontruimde woning een krot is. Voorts kunnen zij in aanmerking komen voor een van gemeentewege te verlenen garantie ten behoeve van de financiering van de nieuw te bouwen of te kopen woning.

In het voorgaande vindt, zo menen de ondergetekenden, de vraag of in het kader van de krotopruijming gestreefd kan worden naar verbetering van de woningsituatie van landarbeiders mede haar beantwoording.

Wat tenslotte het verzoek om inlichtingen betreft, aangaande de regels, waaraan verenigingen of stichtingen, welke los land hebben verkregen, na intrekking van de wet zullen zijn gebonden, kan het volgende worden geantwoord. Ook hier geldt, dat krachtens de desbetreffende verplicht in statuten of akte voorkomende bepaling vervreemding of bezwaring van dit los land, niet anders zal kunnen geschieden dan met goedkeuring van burgemeester en wethouders der gemeente, waarin dit land

is gelegen, of bij weigering, van Gedeputeerde Staten, het bestuur der gemeente gehoord. Bij liquidatie van de vereniging of stichting moet dit los land aan de gemeente worden aangeboden. Overdracht van los land, bijvoorbeeld aan Stichting Beheer Landbouwgronden, zal dus, evenals dit tijdens het werken van de wet het geval was, met toestemming van de gemeente kunnen plaatsvinden, tenzij statuten of akte overeenkomstig artikel 3 van het onderhavige wetsontwerp, d.w.z. met goedkeuring van Gedeputeerde Staten, de gemeente(n) gehoord, in dier voege zouden zijn gewijzigd, dat deze toestemming niet meer van node is. Om het los land bij liquidatie aan genoemde stichting te kunnen doen toevallen, zouden, na intrekking van de wet, statuten of akte in die geest volgens dezelfde procedure moeten worden gewijzigd. Zulks betekent derhalve, dat het in de toekomst in feite van Gedeputeerde Staten, de desbetreffende gemeente(n) gehoord, afhangt, of dergelijke overdrachten mogelijk zullen zijn.

De Minister van Landbouw en Visserij,

B. W. BIESHEUVEL.

De Minister van Financiën,

A. VONDELING.

De Minister van Justitie,

SAMKALDEN.

*De Minister van Volkshuisvesting
en Ruimtelijke Ordening,*

P. BOGAERS.

De commissie van rapporteurs heeft gemeend met de mededeling van dit antwoord aan de Kamer haar eindverslag te kunnen sluiten.

Vastgesteld 17 mei 1965.

MERTENS

VAN DER PLOEG

BAAS

ALGRA

GEUZE (voorzitter)

VAN DER SPEK

VAN OMMEREN-AVERINK.